

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Α΄ Γενικού Λυκείου)
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10^ο : Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Απαντήσεις στις ερωτήσεις – ασκήσεις του τετραδίου εργασιών

ΑΣΚΗΣΗ 1

A	Λ	B	Σ	Γ	Σ	Δ	Σ	E	Λ	ΣΤ	Σ	Z	Σ
H	Σ	Θ	Σ	I	Λ	ΙΑ	Λ	ΙΒ	Σ	ΙΓ	Λ	ΙΔ	Λ
ΙΕ	Σ	ΙΣΤ	Λ	ΙΖ	Λ	ΙΗ	Λ						

ΑΣΚΗΣΗ 2

1	ε	2	ζ	3	β	4	γ	5	β	6	δ	7	δ
8	στ	9	γ										

ΑΣΚΗΣΗ 3

Οι σωστές αντιστοιχίες είναι :

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΠΙΘΥΜΗΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ...	: 2,4,12,14
ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΑΓΑΘΩΝ	: 5,9
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΝΙΣΗΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ...	: 3,6,10
ΜΕΓΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	: 8,15
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	: 1,7,11,13,16

ΑΣΚΗΣΗ 4

Οι σωστές αντιστοιχίες είναι :

ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΣΑ	: 1,2,5,8,9,12,14,16
ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	: 3,6,13,17
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΣΑ	: 4,7,10,11,15

ΑΣΚΗΣΗ 5

Οι σωστές αντιστοιχίες είναι :

ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	: 1,5,6,7,10,11,14
ΦΟΡΟΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	: 3,4,8,9
ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	: 2,12,13

ΑΣΚΗΣΗ 6

6.1 • Πρώτον, το κράτος παρεμβαίνει για να εξασφαλίσει ορισμένες υπηρεσίες στους πολίτες που μόνο αυτό θα μπορούσε να δώσει. Μας εξασφαλίζει την άμυνα της χώρας έναντι πιθανών εχθρικών ενεργειών άλλων κρατών. Προστατεύει τη ζωή και την περιουσία μας από κακοποιούς. Φροντίζει για τη δημόσια υγιεινή, ώστε να μην υπάρξουν πιθανότητες επιδημιών. Φροντίζει για την κατασκευή και για τη συντήρηση δρόμων, λιμανιών και αεροδρομίων.

- Δεύτερη μορφή παρέμβασης του κράτους είναι η αντιμετώπιση των ανισοτήτων στα εισοδήματα και στον πλούτο.
- Τρίτη μορφή παρέμβασης του κράτους είναι να πετύχει τη μέγιστη δυνατή παραγωγή από τους υπάρχοντες πόρους.
- Τέλος, το κράτος μεριμνά για το μέλλον. Προβλέπει τις μελλοντικές ανάγκες και τα πιθανά μελλοντικά προβλήματα και επεξεργάζεται λύσεις, ενισχύει τους ρυθμούς ανάπτυξης, υποβοηθά στην ανεύρεση νέων τεχνικών παραγωγής. Με άλλα λόγια, το κράτος παρεμβαίνει για να ενισχύσει την αναπτυξιακή διαδικασία της κοινωνίας.

6.2 Η παρέμβαση του κράτους έχει ως στόχο να αμβλύνει την ανισότητα μεταξύ των ομάδων του πληθυσμού. Συχνά οι παρεμβάσεις αυτής της μορφής δηλώνονται ως προσπάθεια για μια δίκαιη διανομή του εισοδήματος. Έτσι το κράτος δίνει συντάξεις, διάφορα βοηθήματα με τη μορφή επιδομάτων (ανεργίας, οικογενειακών, πολυτέκνων κ.τ.λ.) ή προσφέρει δωρεάν ή σε χαμηλή τιμή διάφορα αγαθά (εκπαίδευση, συγκοινωνίες, παιδικούς σταθμούς, αθλητικές εγκαταστάσεις, νοσοκομειακή περίθαλψη κ.τ.λ.) που συχνά ονομάζονται κοινωνικός μισθός.

6.3- 6.4 Το Κράτος για να λειτουργήσει και να πετύχει τους σκοπούς του, όπως τους γνωρίσαμε παραπάνω, διενεργεί δαπάνες. Οι δαπάνες που προορίζονται για αγορές διαφόρων υλικών προϊόντων και υπηρεσιών (π.χ. από τη γραφική ύλη, τα θρανία, τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων, τα γραφεία, τη θέρμανση, το φωτισμό κτιρίων και δημόσιων χώρων, μέχρι τα αεροπλάνα, τα ελικόπτερα, τους πυραύλους κ.τ.λ.) ή για κατασκευές δημοσίων έργων (λιμάνια, δρόμοι, σχολικά κτίρια κ.τ.λ.) αποτελούν τη μία κατηγορία δαπανών την οποία αποκαλούμε δημόσιες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες. Όσες από τις δαπάνες αυτές γίνονται για την αγορά κεφαλαιουχικών αγαθών με σκοπό να ικανοποιήσουν ανάγκες για πολλά χρόνια τις αποκαλούμε δημόσιες δαπάνες για επενδύσεις, ενώ τις υπόλοιπες δημόσιες δαπάνες κατανάλωσης. Μια δεύτερη κατηγορία δημοσίων δαπανών είναι αυτές που γίνονται για ενίσχυση ατόμων ορισμένων κατηγοριών, όπως τα επιδόματα ανεργίας, οι συντάξεις των δημοσίων υπαλλήλων, οι υποτροφίες των σπουδαστών κ.τ.λ. Οι δαπάνες αυτές ονομάζονται μεταβιβαστικές πληρωμές. Η περισσότερο όμως γνωστή σε όλους μας διάκριση των δημοσίων δαπανών, είναι αυτή που γίνεται ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετούν. Δηλαδή έχουμε τις δαπάνες για την Παιδεία, την Εθνική Άμυνα, την Υγεία, τη Δικαιοσύνη κ.τ.λ.

6.5 Ο φόρος εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων, ο φόρος εισοδήματος και ο φόρος καταναλωτικών δαπανών.

Οι φόροι εισοδήματος και περιουσίας ονομάζονται και άμεσοι φόροι, επειδή ο φορολογούμενος έρχεται σε άμεση επαφή με την εφορία για τον προσδιορισμό και την πληρωμή του φόρου, ενώ οι φόροι καταναλωτικών δαπανών ονομάζονται έμμεσοι φόροι, γιατί ο φόρος περιλαμβάνεται στην τιμή του εμπορεύματος που αγοράζει ο φορολογούμενος και πληρώνεται στον πωλητή του εμπορεύματος, ο οποίος υποχρεώνεται να τον αποδώσει στην εφορία.

6.6 Ο φόρος προστιθεμένης αξίας είναι επίσης ένας φόρος που επιβαρύνει την κατανάλωση των εμπορευμάτων. Ο φόρος αυτός είναι γενικός και επιβαρύνει κάθε αγορά, αν και οι συντελεστές φορολόγησης διαφέρουν ανάλογα με την ομάδα εμπορευμάτων. Οι φόροι κατανάλωσης είναι σημαντική πηγή εσόδων για το κράτος. Θεωρούνται, όμως, ως κοινωνικά άδικοι φόροι, γιατί τα άτομα με χαμηλό εισόδημα επιβαρύνονται με το ίδιο ποσό φόρου, όπως και τα άτομα με υψηλό εισόδημα.